

# PROGRAM

**Ludwig van Beethoven**  
(1770 – 1827)

**Strygekvartet i A dur, op. 18;5 (1798-1800)**

*Allegro*  
*Menuetto*  
*Andante cantabile (tema m. Variationer)*  
*Allegro*

**Erwin Schulhoff**  
(1894 – 1942)

**Fem stykker for Strygekvartet**

*Wiener Waltz*  
*Serenade*  
*Tjekkisk folkemusik*  
*Tango*  
*Tarantel*

*Pause*

**Ludwig van Beethoven**

**Strygekvartet i B dur, op. 130  
& Grosse Fuge, op. 132 (1825)**

*Adagio, ma non troppo – Allegro*  
*Presto*  
*Andante con moto, ma non troppo. Poco*  
*scherzoso*  
*Alla danza tedesca. Allegro assai*  
*Cavatina. Adagio molto espressivo*

*Große Fuge (Grande Fugue Op.133): Ouverture.*  
*Allegro – Meno mosso e moderato – Allegretto –*  
*Fuga. [Allegro] – Meno mosso e moderato –*  
*Allegro molto e con brio – Allegro*

# Henschel Quartett

**Christoph Henschel** (*violin*), **Daniel Bell**, (*violin*),

**Mathias Beyer-Karlshøj** (*cello*), **Monika Henschel** (*bratsch*)

Denne aften byder på et kært gensyn med Henschel Quartett, der ved efterhånden flere lejligheder har spillet i Aarhus Musikforening. Nogle vil måske huske for år tilbage deres bidrag til Foreningens samlede opførelse af alle Beethovens strygekvartetter, hvilket i øvrigt er et repertoire kvartetten stadig dyrker som også afspejlet ved denne koncert.

Henschel Quartett spiller i bogstaveligste forstand over hele kloden og har haft adskillige engagementer, både i Nordamerika, Europa, Asien og Australien, flere steder med et bidrag til musikalsk uddannelse i form af afholdelse af Master Class'er. Kvartetten anseelse som formidlere af den kammermusikalske tradition afspejles bl.a. i valget af Monika Henschel til præsident for de Tyske Strygekvartetters Sammenslutning og senest (2013) med udnævnelsen af Christoph Henschel til professor i kammermusik ved Leopold Mozart Zentrum ved universitetet i Augsburg.

En bemærkelsesværdig koncert, der blev fyldigt beskrevet i New York Times, opførtes i Vatikanet for Pave Benedikt XVI i 2010 på Pavens navnedag. Kvartetten medvirkede også ved genindvielsen i Weimar af hertuginde Anna-Amalias bibliotek, der er på UNESCOs verdenskulturarv liste. Med hensyn til udgivelse af indspilninger er kvartetten også godt med. I 2012 udgav Henschel således indspilninger med musik af Schulhoff, Janáček og Sibelius tillige med en transkription for strygekvartet af Haydens oratorium "De syv ord på Korset".

---

Komponisten Erwin Schulhoff er næppe blandt de mest spillede, især ikke når det kommer til hans kammermusik. Dette skyldes nok til dels både den urolige tid i mellemkrigsårene, hvor han som komponist forsøgte at finde ståsted, lige så vel som hans livs tragiske afslutning i koncentrationslejren Wülsburg. Schulhoff tilhørte den tysktalende befolkning i Böhmen, hvor han blev født ind i en familie med stærke forbindelser til musiklivet. Han blev hurtigt optaget i en alder af kun 10

år på konservatoriet i Prag under opmuntring af Antonin Dvořak. Senere studerede han i udlandet under vejledning af bl.a. Claude Debussy og Max Reger. Han musikalske udvikling blev afbrudt af 1. Verdenskrig, hvor Schulhoff som del af den ikke synderligt effektive kejserlige østrigske hær blev taget som italiensk krigsfange. I mellemkrigsårene tilsluttede Schulhoff sig den musikalske avantgarde og anvendte bl.a. jazz musikken som inspiration. Specielt var Schulhoff optaget af de rytmiske motiver i dansemusik, som han selv var en flittig bruger af i nattelivet. Inspirationen høres klart i "Fem Stykker for Strygekvartet", hvor tre af satsbetegnelserne direkte referer til klassiske danse. Anmeldere både i USA og Europa var positive over for denne musik, der tålte opførelse mellem værker af Beethoven og Brahms. I andre sammenhænge skrev Schulhoff mere prætentios musik med et politisk indhold som f.eks. han musikalske version af det Kommunistiske Manifest. Med 1930ernes stigende nazificering af det tyske musikliv blev Schulhoff med sine kommunistiske sympatier og jødiske aner stadig mere uønsket, og han skjulte sig til sidst i Tjekkoslaviet, hvor han dårligt klarede sig på en indtægt som pianist tilknyttet radioen. Med Tysklands invasion af Tjekkoslaviet i 1939 var han ikke længere i sikkerhed og han søgte – og fik – Sovjetisk statsborgerskab i 1941. Da krigen brød ud mellem Sovjetunionen og Tyskland i det år, blev Schulhoff fanget og overført til en lejr for udenlandske statsborgere, hvor han døde, formelt af tuberkulose, men nok reelt af den fysiske og mentale udmattelse, han skæbne tildelte ham.

Er der lighedspunkter mellem Beethovens strygekvartetter og Schulhoffs kompositioner? Faktisk var Beethoven heller ikke fremmed for inspiration fra eller anvendelse af dansemusik. Vi kan i dag finde tilstedeværelse af en menuet sats i strygekvartetterne for en smule stereotyp i Hayden'sk facon, hvor dette afspejler et brugsaspekt af Beethovens musik, han kun langsomt fik gjort sig fri af – men med Schuberts ord var det dog jo netop Beethoven, der fik trukket symfonien ud af balsalene! Cavatinaen i op. 130 er ikke en dans, snarere med model i den lyriske sang, hvilket heller ikke er langt fra den serenade Schulhoff også finder brug af.

*T. Vorup-Jensen*

## MUSIKHUSET AARHUS

LILLE SAL • SØNDAG DEN 30. november 2014

# Henschel Quartett



**arhus  
musikforening**